

Tek prim ödemeli ödüllü hayat sigortası poliçelerinin vergi matrahından indirimi

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	11355271-120[63/2021/2]-24598
Tarih	12.04.2022

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Eskişehir Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü

Sayı : E-11355271-120[63/2021/2]-24598

12.04.2022

Konu : Tek prim ödemeli ödüllü hayat sigortası poliçelerinin vergi matrahından indirimi

İlgi : 25/01/2021 tarihli özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, ... Emeklilik ve Hayat A.Ş.'den 5 yıllık tek prim ödemeli ödüllü hayat sigortası yaptırdığınızı, hayat sigortasına yaptığınız ödemenin gelir vergisinden düşülmesi için çalışmakta olduğunuz işyerinize başvuru yaptığınız ancak işyeriniz tarafından gelir vergisinden düşülmediğini belirtilerek yaptığınız ödemenin gelir vergisi matrahından indirilip indirilemeyeceği hususunda

Başkanlığımızdan görüş talep ettiğiniz anlaşılmıştır.

Bilindiği üzere, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 61 inci maddesinde; "*Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.*

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez." hükmü yer almıştır.

Aynı Kanunun 63 üncü maddesinin birinci fıkrasında, ücretin gerçek safi değerinin işveren tarafından verilen para ve ayınlarla sağlanan menfaatler toplamından, aynı maddede 1 ila 5 inci bentlerde sayılan indirimler yapıldıktan sonra kalan miktar olduğu hükme bağlanmış olup, söz konusu fıkranın 3 üncü bendinde ise "*Sigortanın Türkiye'de kâin ve merkezi Türkiye'de bulunan bir emeklilik veya sigorta şirketi nezdinde akdedilmiş olması şartıyla; ücretlinin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait hayat sigortası poliçeleri için hizmet erbabı tarafından ödenen primlerin %50'si ile ölüm, kaza, sağlık, hastalık, sakatlık, işsizlik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta poliçeleri için hizmet erbabı tarafından ödenen primler (İndirim konusu yapılacak primler toplamı, ödendiği ayda elde edilen ücretin %15'ini ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşamaz. Cumhurbaşkanı bu bentte yer alan oranları yarısına kadar indirmeye, iki katına kadar artırmaya ve belirtilen haddi, asgari ücretin yıllık tutarının iki katını geçmemek üzere yeniden belirlemeye yetkilidir.)*." hükmüne yer verilmektedir.

Öte yandan, konuya ilişkin olarak çıkarılan 85 No.lu Gelir Vergisi Sirkülerinin "8.2. Ödenen Şahıs Sigorta Primlerinin Ücret Matrahının Tespitinde İndirimi" başlıklı bölümünde,

"... Vergiye tabi ücret matrahının tespitinde dikkate alınacak sigorta primleri; sigortanın Türkiye'de kâin ve merkezi Türkiye'de bulunan bir emeklilik veya sigorta şirketi nezdinde akdedilmiş olması şartıyla;

- Ücretlinin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait **birikim priminin alındığı hayat sigortası poliçeleri için** hizmet erbabı tarafından ödenen primlerin %50'si ile

- Ölüm, kaza, sağlık, hastalık, sakatlık, işsizlik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta poliçeleri için hizmet erbabı tarafından ödenen primlerden

müteşekkildir.

İndirim konusu yapılacak primlerin toplamı, ödendiği ayda elde edilen ücretin %15'ini ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşamayacaktır. Yıl içinde asgari ücret tutarında meydana gelebilecek değişiklikler, indirim yapılacak tutarların hesabında dikkate alınacaktır." açıklamalarına yer verilmiştir.

Ayrıca, şahıs sigortaları için ödenen primlerin gelir vergisi matrahının hesaplanmasında bu indirimle ilişkin primlerin belgelendirilmesi konularına açıklık getirmek amacıyla yayımlanan 256 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin "3. Katkı Payı ve Primlerin İndirim Konusu Yapılacağı Dönem" başlıklı bölümünde, "Katkı payı ve primlerin vergi matrahının tespitinde indirim konusu yapılabilmesi için, gelirin elde edildiği dönem ile ilişkili olması ve bu dönem sonuna kadar ödenmiş olması gerekmektedir.

...Ücretlere ilişkin indirimde ise ücretin ilgili olduğu ay ile ilişkili olması ve bu aylık dönemin sonuna kadar ödenmiş olması gerekmektedir.

Ölüm, kaza gibi risklere karşı yaptırılan şahıs sigortaları belirli bir dönemi kapsamakta ve bu dönem için hesaplanan prim peşin olarak veya taksitler halinde ödenebilmektedir. Birikimli sigortalar ve bireysel emeklilik sisteminde ise prim veya katkı payları aylık, üç aylık, altı aylık ve yıllık dönemler itibariyle belirlenebilmekte ve ödenmektedir.

Aylık bazda yapılacak indirimde, primin peşin ödenmesi veya taksit dönemlerinin bir aydan daha uzun belirlenmesi halinde, prim tutarı ilgili olduğu aylar dikkate alınarak (ödenmiş olması şartıyla) indirim konusu yapılacaktır. Oransal sınırlar (ücretin %10'u veya %5'i gibi) çerçevesinde kalsa dahi daha sonraki aylara ilişkin peşin olarak ödenen tutarların ödendiği ayda indirim konusu yapılması mümkün değildir.

Yıllık bazda yapılacak indirimde de sadece gelirin ilgili olduğu yıla ilişkin prim tutarı indirim konusu yapılacaktır. Örneğin 1 Temmuz 2005 tarihinden başlamak üzere bir yıllık yapılan ve bedeli peşin olarak ödenen sağlık sigortası priminin altı aylık kısmının 2005 yılına, diğer altı aylık kısmının da 2006 yılına ilişkin beyannamede indirim konusu yapılması gerekir.

Genel bütçeye dahil idare ve müesseseler yaptıkları vergi tevkifatı için muhtasar beyanname vermemektedir. Ücretlerini peşin alan ücretlilerin, aylık dönemler itibariyle ödedikleri şahıs sigorta primleri ... , prim...ödeme belgesinin primin ve katkı payının ait olduğu ay içinde işverene ibraz edilmesi koşuluyla oransal ve mutlak sınırlamalar çerçevesinde izleyen aylara (bir sonraki aya) ait ücretlerin vergi matrahının hesabında indirim olarak dikkate alınabilecektir." açıklaması yer almaktadır.

Dolayısıyla, hayat grubu sigortalarından; birikim priminin alındığı hayat sigortası poliçeleri için ödenen primlerin %50'sinin, diğer hayat sigortası poliçeleri için ödenen primlerin ise diğer şahıs sigortası poliçelerinde olduğu gibi tamamının indirim konusu yapılması kabul edilmiştir.

10/10/2012 tarihli ve 28437 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hayat Grubu Sigortaları Yönetmeliğinin "Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddesinde, **birikim priminin; hayat grubu sigortalarında, risk primi hesabına bağlı olmaksızın, yatırım amacıyla alınan miktarı, hayat grubu sigortalarının, hayat sigortası, evlilik/doğum sigortası, sermaye itfa sigortası ve yatırım fonlu sigortalarını, risk priminin, ölüm ve/veya yaşama ihtimallerine bağlı teminatlar ile ek olarak ferdi kaza, hastalık sonucu maluliyet, işsizlik ve tehlikeli hastalıklar gibi teminatların da verildiği sigortalar için sigortalıların yaşlarına ve riski etkileyen**

diğer kişisel özelliklerine göre hesaplanan primi, ifade ettiği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde, hayat sigortasının ölüm ve/veya yaşama ihtimallerine bağlı teminatlar ile bunlara bağlı ek teminatların verilebildiği, ürünün özelliğine göre birikim priminin de alınabildiği ve tazminat ve/veya birikimlerin belirli bir tutarda ya da prim iadesi veya irat şeklinde ödenebildiği hayat grubu sigorta branşı olduğu hüküm altına alınmıştır.

Anılan Yönetmeliğin "Birikim priminin alındığı hayat grubu sigorta ürünleri" başlıklı 15 inci maddesinde, "(1) Birikim priminin alındığı hayat grubu sigorta ürünlerinde;

*a) Yatırım fonlu sigortalar hariç teknik faiz oranında **garanti getiri verilmesi zorunludur.***

*b) Teknik faiz oranındaki **garanti getiri**, tarife teknik esasları ve sigorta sözleşmesi üzerinde yazılı olması ve sigorta ettirenin önceden bilgilendirilmesi kaydıyla sigorta süresinin sonu veya belirli dönemler itibarıyla hesaplanacak şekilde taahhüt edilebilir.*

*c) **Kâr payı verilmesi de zorunlu olup**; kâr payı birikim priminin şirketin serbest hesaplarına intikalini takip eden ilk iş gününden itibaren her sigorta sözleşmesi için sözleşmenin sona erdiği tarihe kadar ilgili teknik esaslara göre hesaplanır.*

ç) Her bir yıl itibarıyla gider payı ile aracı komisyonunun (veya üretim masrafı) toplamı ve işletme masrafı oranları bilgilendirme formunun ve poliçenin ilk sayfasında en az 14'lük puntolarla yazılır. Gider payı veya aracı komisyonundan (veya üretim masrafı) birinin maktu diğerinin oran olarak belirlendiği durumlarda maktu olarak kesilecek tutar ile belirlenen oran ayrı ayrı yazılır.

d) Sigortadan ayrılma süresi dolmadan feshedilen sözleşmelerde fesih tarihine kadar ödenmiş birikim primleri ile bunlara ilişkin kâr payının toplamı, söz konusu toplam tutar üzerinden şirket tarafından belirlenmiş oranda yapılacak kesinti ve ilgili vergiler düşüldükten sonra sigorta ettirene iade edilir. Söz konusu kesinti oranı bilgilendirme formunun ve poliçenin ilk sayfasında en az 14'lük puntolarla yazılır.

e) Birikim tutarı, yatırım gelirleri, varsa risk primi tutarları ile kesintilere ilişkin bilgiler poliçe yıl dönümleri itibarıyla sigorta ettirene şirket tarafından yılda en az bir kez yazılı olarak gönderilir. Sigorta ettirenin, elektronik ortamda bilgilendirilmeyi tercih etmesi halinde yazılı bildirim şartı aranmaz." açıklamalarına yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, hayat sigortası poliçesinin;

- birikim priminin alındığı hayat sigortası olması durumunda, ödenen primlerin %50'sinin,
- birikim priminin alınmadığı hayat sigortası olması durumunda, ödenen primlerin tamamının,

ödendiği ayda elde edilen ücretin % 15'ini ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşmaması koşuluyla ücret matrahının hesabında indirim olarak dikkate alınması mümkün bulunmaktadır.

Bu bağlamda, özelge ekinde yer alan sigorta poliçesi tahsilat makbuzunun incelenmesinden, sigorta türünün birikim primi içermeyen 5 yıllık tek prim ödemeli ödüllü hayat sigortası ürünü olduğu anlaşılmış olup, söz konusu poliçe kapsamında ödenecek primlerinin tamamının, Gelir Vergisi Kanununun 63 üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde yer alan sınırlamalar göz önünde bulundurulmak koşuluyla ücret matrahının hesabında indirim olarak dikkate alınması mümkün bulunmaktadır.

Öte yandan, 5 yıllık sigorta primini toplu olarak ödememiz nedeniyle, söz konu hayat sigortasına ait ödeme belgesinin Kurumunuza ibraz edilmesi şartıyla, ibraz edilen ay da dahil olmak üzere kalan ay sayısı toplamına bölünerek hesaplanan aylık prim tutarının, her aya ilişkin indirilebilecek azami tutarı ve yıllık asgari ücret tutarını geçmemek kaydıyla ücret matrahından indirim konusu yapılması mümkündür.

Bilgilerinize sunulur.

İmza

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026